1851. N°. 3[illegible]

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 21 MAART.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 20 Maart.

Men zegt dat in den loop der volgende week alhier, door het Amsterdamsche Tooneelgezelschap het met zoo veel lof bekende drama Paljas ten tooneele zal worden opgevoerd.

— Uit het Verslag van het bestuur der Maatschappij van Weldadigheid van den 6den dezer, ontleenen wij de volgende bijzonderheden, aangaande den toestand der Kolonien van gemelde Maatschappij.

De bevolking is tegen den winter wederom iets toegenomen, door meerdere aankomst dan vertrek van bedelaars. Ook was het getal geborenen aanzienlijk en dat der overledenen zeer matig, en bestond den 31sten December 1850 de bevolking uit een getal van 10,564.

De aardappeloogst is ongunstig uitgevallen en bedroeg van 511 bunders, 63,928 mud of 123 van het bunder; zijnde 22,000 mud minder dan het jaar te voren geoogst is en 32,000 mud minder dan er in de beide jaren 1843 en 1844, vóór het ontstaan der aardappelziekte, verkregen is. Van hoeveel invloed zoodanige buitengewone verliezen op de huishouding der maatschappij wezen moeten, laat zich gemakkelijk begrijpen. Daarenboven is de graanbouw verleden jaar mede ongunstig geweest.

De opbrengst van de boekweit was van 115 bunders, 1015 mud, of 9 mud van het bunder; welke geringe opbrengst is toe te schrijven zoo aan nachtvorst in het voorjaar, als aan veel regen en wind bij den oogst, waardoor die, welke op het veen verbouwd wordt, aldaar heeft moeten worden gebult, om later te worden afgedorscht.

De tuinbouw heeft verleden jaar nog het meeste voldaan, als bedragende de waarde der tuinvruchten weinig minder dan in 1849. Er heeft aan bremzaad kunnen worden geplukt 9,596 ℔, waarvan 3,400 ℔ te Ommerschans van 5 bunders driejarige brem, het jaar dat ze onder de rogge opschiet medegerekend. Zulke zaadbrem nu, ondergebouwd of gespit, is eene zeer ruime bemesting voor het volgend aardappelgewas.

De zuivel-opbrengst heeft bedragen:

Te Ommerschans,	van 253	koeijen	19,412 ℔ boter,	of 76½ ℔	per koe.
Te Veenhuizen,	» 155	»	10,529	» 72½	»
Te Wateren,	» 24	»	1,296	» 54	»

De zoetemelk berekend naar 30 kan voor één ℔ boter.

In de gewone kolonien het zuivel der koe aan den kolonist gelaten wordende, is daarvan de opbrengst niet na te gaan.

De sterfte onder het vee was in het afgeloopen jaar gering. Er heerschte geene longziekte.

De opbrengst aan wol is geweest van 2,116 schapen, 2,337 ℔ of 110 ℔ per schaap. Onder welke ook ooijen zijn, die minder wol afwerpen, van welke ooijen 142 lammeren zijn verkregen.

Die wol voorziet nagenoeg voor een vierde deel in de eigene behoefte ter vervaardiging van kousen- en pettengaren en van wollen dekens en baai.

Het najaar gaf, voorts, de gelegenheid om 305 bunders land met winterrogge te bezaaijen.

Met den zachten winter is al de bremgrond, voor den aardappelbouw van dit jaar reeds omgeploegd en afgespit. Met de bemesting van het groenland is men reeds verre gevorderd. Te Ommerschans zal dit jaar ten tweeden male eene proeve worden genomen om 50 bunders klaver- en grasland (zijnde 1/4 gedeelte van het geheel) met haard-asch te mesten, tegen 100 mud voor nog geen f 30 op het bunder, dat verleden jaar met slechts 70 mud op het bunder gedaan is en tamelijk wel voldaan heeft. Daar en in de gewone kolonien, alsmede aan het tweede gesticht te Veenhuizen, zal er gezamentlijk 15 bunders nieuw diepgespitte grond dit jaar voor de eerste maal worden bebouwd.

Dit jaar zal ook de uitwerking worden gezien eener proefneming met het bevloeijingsstelsel van den Belgischen Hoofd-Ingenieur Kummer, in Kempenland toegepast, als zijnde daarnaar, in 1849, aan het eerste gesticht te Veenhuizen anderhalf bunder reeds bebouwd land diep gespit in twee wederzijds afhellende gelijke akkers gelegd, die verleden jaar met graszaden zijn bezaaid en vervolgens, nadat de planten den grond bedekt hadden, bestendig bevloeid met gewoon vaarwater, dat er gemakkelijk heen kon worden geleid.

In de behoefte aan kleeding- en liggingstoffen en het onderhoud en de aanvulling van alle huisraad en gereedschappen, zoomede der herstelling van gebouwen, bruggen en sluizen, heeft er gereedelijk kunnen worden voorzien. Alle takken van nijverheid zijn onderhouden.

De katoenweverij in de gewone kolonien heeft verleden jaar, in weerwil van het groot oponthoud door het afbranden der fabriek te Willemsoord, goed doorgewerkt; zoo ook de katoenspinnerij en de aan dezelve verbonden kleine smederij en blikslagerij.

In die spinnerij wordt ook het zelf benoodigde katoenen-naaigaren gesponnen, benevens eenig breikatoen; terwijl men in de gewone fabriek met het beste gevolg ook begonnen is het vlassen-naaigaren uit de hand te spinnen.

Het weven der koffijzakken aan de bedelaars-gestichten, heeft den ganschen winter voortgeduurd.

Bij al de zorg voor de stoffelijke belangen der kolonisten, wordt die voor hunne zedelijke vorming en ontwikkeling niet uit het oog verloren. In de verschillende kolonien toch worden niet minder dan 13 scholen gevonden, waarop 1792 dagscholieren, zijnde kinderen beneden de 12 of 13 jaren oud, twee malen daags ter school gaan, en 887 oudere jongens en 768 oudere meisjes beurtelings 3 en 2 avonden 's weeks onderwijs genieten; terwijl er aan het eerste gesticht te Veenhuizen eene zondagschool wordt gehouden, die verleden jaar door gemiddeld 199 persouen is bezocht, welke getallen te zamen 3646 hoofden uitmaken.

Is er dikwijls geklaagd over dringende behoefte aan kerkgebouwen voor de Protestanten in de gewone kolonien, met een eigen Leeraar en Herder: die gebouwen zijn thans uitbesteed en kunnen dezen zomer gereed komen, wanneer er ook een Leeraar zal worden benoemd en deze hooge aangelegenheid derhalve behoorlijk zal zijn verzorgd. Het getal Leeraars of Geestelijken in al de kolonien zal dan zijn; 4 Predikanten, 3 dienstdoende R.-K. Pastoors benevens een Kapelaan en 2 Israëlitische Leeraars.

Zoo het doel en de strekking der maatschappij, in eenig opzigt, weinig algemeen gekend en gewaardeerd wordt, dan zeker is zulks het geval met betrekking tot den weldadigen invloed, dien zij op zoo vele verarmde, verwaarloosde, diepgezonken menschen, ten aanzien van hunnen zedelijken toestand uitoefent. Geroepen tot arbeidzaamheid, naar ieders krachten, wordt de lediganger, de losbandige, die daar in de gewone maatschappij nutteloos heenleeft en door gebedeld brood in zijne behoefte tracht te voorzien, niet alleen uit zijnen ellendigen toestand getrokken en tot den arbeid opgeleid, maar ook voorgegaan in en aangespoord tot de beoefening der pligten, die door godsdienst en zedelijkheid worden voorgeschreven.

De hulpbehoeftige wees, het verlaten kind, vaak naar ligchaam en geest in zijne eerste jeugd maar al te zeer verwaarloosd, vindt er, afgescheiden van de bedelaars-gestichten, in een geheel op zich zelf staand gesticht, die opleiding en dat onderrigt, welke gevorderd worden om ze tot nuttige menschen te vormen en als zoodanig in de gewone maatschappij te doen terugkeeren.

Dagelijks komen tot die allen, opwekkingen en aansporingen ter behartiging hunner hoogere belangen, terwijl door de openbare godsdienstoefeningen, lessen en vermaningen tot hen gerigt worden, die elders door hen ontweken werden en alzoo schaars tot hen konden doordringen. Waar de eerlijke armoede brood vraagt, wordt, door eene goed bestuurde weldadigheid, de gelegenheid aangeboden om behoeftige huisgezinnen, door gepaste werkzaamheid, in hun onderhoud te doen voorzien en hen, ook met betrekking tot hun zedelijk bestaan, uit den ongelukkigen toestand, waarin zij ten gevolge van gebrek en ellende verkeerden, op te beuren.

Dit alles bestaat meer dan dertig jaren in Nederland, door de stichtingen der Maatschappij van Weldadigheid, maar is misschien nog te weinig algemeen bekend en wordt althans niet op zijne wezenlijke waarde geschat.

Moge, terwijl in onze dagen zoo vele denkbeelden over eene doelmatige armenverpleging gewisseld worden, en zelfs, in navolging van den vreemde, krachten worden aangewend, om ten nutte van eene verwaarloosde jeugd nieuwe inrigtingen daar te stellen, het vele goede, dat de stichtingen der maatschappij ook ten opzigte van de zedelijke vorming harer verpleegden aanbiedt, niet worden voorbijgezien, maar vele harten ontsloten worden om bij te dragen tot hoogeren opbouw van eene instelling, die voor duizenden ten zegen is en, bij meerdere ondersteuning, nog zoo vele weldaden om zich heen zou kunnen verspreiden.

Wel kan nog tot verwerving van meer algemeene deelneming worden [illegible] door de regte kennis van de stichtingen der maatschappij te bevorderen.

Hoogst aangenaam zijn ons zulke bewijzen van krachtdadige medewerking, waarvoor het ons tot genoegen strekt hier onzen hartelijken dank te betuigen, met den wensch, dat allerwege meer en meer de handen in een mogen worden geslagen, om de weldaden der kolonisatie op ruimere schaal uit te breiden en zoo doende ook de zedelijke belangen van onze verarmde landgenooten te bevorderen."

— Het werk van den Heer Mr. I. da Costa, over de Overeenstemming der Evangelien, is in het Engelsch vertaald en komt te Londen uit onder den titel van: *The four Witnesses or the Gospel harmonized on a new principle.*

— Men is sedert eenige dagen bij Arnhem bezig met de afbakening van den grond in de rigting der Pruissische grenzen, waarover de verlengde Rhijnspoorweg zal loopen.

— Te Pijnacker is het 11-jarig zoontje van de Wed. Verkade, ll. Zaturdag door een wiek van den watermolen aan het Verlaat zóó getroffen, dat het dadelijk gestorven is.

— Te Brussel is de bekende Letterkundige en Hoogleeraar in de Geschiedenis aan het Athenaeum aldaar, Felix Bogaerts, in den ouderdom van 45 jaren overleden.

's GRAVENHAGE, 20 Maart.

Bij Z. M. besluit van den 15den dezer, is de Luitenant ter Zee van de 2de klasse Jhr. F. de Casembroot, laatst Adjudant bij den Minister van Marine, met den 16den dier maand benoemd tot zijne Ordonnans-Officier.

— Bij besluit van 16den dezer, heeft Z. M. goedgevonden aan Mr. A. M. de Rouville, bij besluit van den 6den dezer benoemd tot Burgemeester van Brielle, eervol ontslag te verleenen als Secretaris dier stad.

— Bij Koninklijke besluiten van den 16den dezer, zijn benoemd tot Directeuren van de Postkantoren: te Middelburg, de Heer J. J. A. Creyghton, thans Directeur van het Postkantoor aan den Helder; aan den Helder, de Heer W. Baron Mulert, thans Directeur van het Postkantoor te Hellevoetsluis; te Hellevoetsluis, de Heer A. Donker, thans Directeur van het Postkantoor te Edam; te Edam, de Heer B. P. W. Verweyde, thans Directeur van het Postkantoor te Monnikendam; te Monnikendam, de Heer J. Bakker Jzn., wonende aldaar; te Hoorn, de Heer Mr. B. van Hasselt, thans Directeur van het Postkantoor te Sneek; te Sneek, de Heer B. H. Esser, thans Commies der posterijen van de 3de klasse.

— Bij Koninklijk besluit van den 17den dezer, is tot Mede-Directeur van de Nederlandsche Bank benoemd en aangesteld de Heer Jan van Heukelom.

— De Minister van Marine zal aanst. Vrijdag den 21sten dezer, des morgens van *negen* tot *elf* ure, in stede van des middags ten twaalf ure gehoor verleenen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Bij de Kamer is ingekomen een ontwerp van wet op de Ministeriele verantwoordelijkheid, waarbij omschreven wordt in welke gevallen zij strafbaar zijn wegens schending of veronachtzaming van de Grondwet, of wegens moedwillige nalatigheid of grovelijk verzuim, hetwelk een en ander in zoo verre de aard dier zaken zulks toelaat, onder verschillende rubrieken wordt omschreven; doch waarvan de beoordeeling bij beschuldiging toch steeds in vele gevallen merkelijk zal afhangen van de wijze van beschouwing der feiten.

Een aanklagt moet door vijf leden schriftelijk en met opgave van feiten worden ingediend. De aanklagt wordt, bij de afdeelingen toegelaten zijnde, aan eene Commissie gezonden die den Minister zal hooren. De Commissie brengt verslag uit, dat in de afdeelingen wordt behandeld en komt er binnen 3 maanden geen besluit van de Kamer tot vervolging, waarvan den 2den Kamer aan den Koning en de Eerste Kamer kennis geeft, dan is de aanklagt vervallen.

De Minister staat te regt voor den Hoogen Raad en kan met verbanning van 3 tot 12 jaren of gevangenis van 6 maanden tot 3 jaren gestraft worden.

Bij de memorie van toelichting zet de Minister van Justitie de behoefte uiteen die onze staatsregeling nog aan deze wet heeft en doorloopt de bepalingen deswege in andere rijken.

Voorts is ingekomen een verslag der afdeelingen omtrent de schuldvernietiging over 1850, waarbij aangemerkt werd dat het overschot over 1850 nog veel meer zou zijn dan anderhalf millioen, doch erkend werd dat er nog groote uitgaven te doen waren, vooral ter regeling van de Indische munt.

Voorts was de groote meerderheid het in de hoofdzaak met de regering eens; daar schuldvernietiging uitzigt gaf op duurzame vermindering van lasten en kapitalen losmaakte voor de nijverheid. Het denkbeeld eener oprigting van een amortisatie-kas vond meer bestrijding dan bijval, om dat die kassen in tijd van nood terstond gebruikt worden. Zeer vele leden wenschten het voorstel der regering om een millioen te besteden, tot inkoop van 4 pCt. W. Schuld te wijzigen in een inkoop van 2½ of 3 pCt. W. S. vooral omdat de 4 pCt. W. S. het eenige fonds is dat voor vermindering van rente vatbaar was. Werd deze eens in 3½ pCt. verwisseld dan bespaarde men jaarlijks meer dan *f* 10,000, waartegen het voordeel van weinige honderde guldens die de regering bij intrekking van 4 pCt. won, niet te vergelijken was, zoo dat het veel voordeeliger zou zijn om deze ongeschonden te laten, en zich bij de 2½ of 3 pCt. te bepalen.

— De overwegingen in de afdeelingen over het ontwerp der Gemeente-wet zijn ten einde gebragt.

— Morgen Vrijdag, zal de Kamer eene zitting houden, vooreerst tot verkiezing van vijf kandidaten voor het Raadsheerschap in den Hoogen Raad, en vervolgens ter beraadslaging over eenige aanhangige onderwerpen.

— In de volgende week zullen de overwegingen in de afdeelingen der Kamer worden voortgezet, over de verder aanhangig gebleven ontwerpen.

— Tot lid der Prov. Staten, in plaats van Jhr. Mr. J. C. de Jonge, zal eene overstemming moeten plaats hebben tusschen de Heeren Mr. A. A. J. Meylink, met 194 en S. A. van Hoogstraten, met 125 stemmen.

AMSTERDAM, 18 Maart.

Heden werd openbaar verslag gedaan, wegens den staat der Stads Armenscholen over 1850.

De tijdelijke Voorzitter van Curatoren, Mr. C. A. den Tex, liet het verslag omtrent de lotgevallen dezer Inrigting in het afgeloopen jaar voorafgaan van eenige opmerkingen over de hooge waarde, die in de Maatschappij aan familieleven en huiselijk geluk behoort te worden gehecht, als welke de hechtste grondslagen uitmaken van waar geluk, bijzonder voor de mingegoede klassen van ingezetenen.

Ten slotte drong de spreker aan op den pligt van onderwijzers en opvoeders, om de jeugd reeds vroeg tot die overtuiging op te leiden. Te regt wordt ook daartoe het onderwijs op deze scholen bijzonder dienstbaar gemaakt.

De spreker ging vervolgens over tot het mededeelen van een uitgebreid en beredeneerd Verslag, omtrent den toestand der scholen in het afgeloopen jaar.

Uit dit Verslag blijkt, dat het getal leerlingen op de gewone dagscholen bij het voorjaars-examen 5510, bij het najaars-examen 5524 bedroeg: dat in December op de avondscholen 1241 kinderen aanwezig waren, dat in het vorige jaar 1297 kinderen de scholen hebben verlaten, en 1264 nieuwe leerlingen werden toegelaten.

De Collecte bragt in het vorige jaar, met inbegrip van eenige nagekomen gelden *f* 7119.55 op, dat is *f* 1042.13 meer dan in 1849. Curatoren vonden zich dan ook daardoor in staat gesteld, om vergrooting der Lokalen te beramen en gedeeltelijk reeds tot uitvoering te brengen. Ook ontvingen Curatoren van wijlen vrouwe G. M. Willink wed. A. Bierens, een legaat van *f* 500.

De gezondheids-toestand der kinderen was over het algemeen voldoende: de sterfgevallen minder dan in het vorige jaar, de maatregel ter wering van de tinea capitis bleef heilzaam werken.

Na het Verslag gaven de met lof ontslagene kinderen, onder de leiding van den eersten Leermeester D. Erbrink, proeven van hunne vorderingen. Onder hartelijke toespraak van den Voorzitter werden aan elk hunner de gewone Eereprijzen, bestaande in Hemden en Kousen, mitsgaders een Loffelijk Getuigschrift uitgereikt. Daarna ontvingen 8 verdienstelijke jongelingen, ieder een Zilveren Zakhorologie met stalen ketting en daarop gegraveerd Stads Wapen en Jaartal, als aanmoedigende belooning voor betoonden vlijt en goed gedrag, na het verlaten der scholen.

— Zaturdag ll. werd alhier eene vergadering gehouden van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw, afdeeling Amsterdam.

De commissie, in Dec. jl. benoemd, om een onderzoek in te stellen, omtrent de slagterijen te dezer stede, bragt haar rapport uit, waaruit bleek dat na vele overwegingen der Commmissie, de volgende punten zeer wenschelijk zijn voorgekomen: 1°. verbetering in de wijze van heffing der aceijnsen, en adres hiertoe aan het Stedelijk Bestuur. 2°. Het opmaken van gelijkvormige wekelijksche prijs-couranten, met de naauwkeurige aanduiding der prijzen, naar de verschillende soort en hoedanigheid van het vleesch. 3°. Bevordering der mededinging door het oprigten eener vereeniging, tot geldelijke ondersteuning der kleinere slagters. 4°. Het oprigten van vleeschmarkten bij afslag en vleeschwinkels. 5°. Het gebruik van slagthuizen. 6°. Het houden van tentoonstellingen van geslagt vleesch.

UTRECHT, 18 Maart.

Alhier zal op den Dies Natalis der Akademie, den 26sten dezer den Hoogl. B. J. Linteloo de Geer het Rectoraat overgedragen aan den Hoogl. C. W. Opzoomer, na het houden eener plegtige Redevoering in de groote Gehoorzaal.

— Prof. A. Numan, als tijdelijk belast met het opperopzigt van 's Rijks Kabinet van Landbouw-werktuigen alhier, geeft het volgende berigt wegens den staat van dat Kabinet:

»Het getal der bezigtigers is in 1850 geweest 543; in 1849 bedroeg dit getal 623, alzoo 80 meer, waartoe het Landhuishoudkundig Congres, dat toen te Utrecht gehouden werd, aanleiding heeft gegeven. Uit het eerst opgegeven getal blijkt dus genoegzaam, dat de belangstelling in deze instelling blijft voortduren.

»Van de 543 personen waren 491 Nederlanders, en 52 vreemdelingen, zijnde 86 onzer landgenooten minder, en 6 buitenlanders meer, dan in 1849.

»Nagemaakt zijn 112 werktuigen, waarvan 9 door vreemdelingen. Dit is 10 minder dan in het vorige jaar; maar staat gelijk met dat van 1848.

»Door onze landgenooten zijn 12, en door één bezigtiger uit Madrid 7, in het geheel 19 voorwerpen afgeteekend. In 1849 bedroeg dit getal 5 minder."

GRONINGEN, 17 Maart.

De geleerde en ijverige beoefenaar der oudheid en geschiedenis, Jonkh. Mr. De Haan Hettema, te Leeuwarden, heeft aan de provincie Groningen een belangrijk handschrift ten geschenke gegeven, groot vier folio vellen perka-

ment, bevattende de beschrijving van het leven en de daden der 28 eerste Abten van het klooster van Aduard. Het is gelijk de Heer Hettema in zijne daarbij gevoegde beschrijving opmerkt, zeer waarschijnlijk door een der monniken geschreven, ten tijde of kort na de benoeming van den 28sten Abt, Elbertus de Rees, in 1507, daar, wat na de vermelding van die verkiezing over dezen Abt is opgeteekend, met eene andere hand en met een veel zwarteren inkt, alhoewel met eene gelijke letter, is geschreven. De Heer Hettema heeft dit handschrift afgeschreven en op dit afschrift, dat mede ten geschenke is gegeven, telkens aangeteekend de afwijkende lezing dierzelfde levensbeschrijvingen, gedrukt in het Akadem. proefschrift van den Heer F. Koppius en in v. Heussen *hist. epis. foeder. Belg.* (*Prov. Gron. Cour.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 17 Maart.

Vrijdag ll. heeft de Heer Berkeley bij het Lagerhuis een verzoekschrift ingediend, dat in betrekking staat tot de aanhangige wet over de kerkelijke titels. In dat verzoekschrift wordt gezegd, dat de stiefdochter van den adressant, 19 jaren oud, in September door den Graaf en de Gravin van Shrewsbury (hare bloedverwanten, bij welke zij sedert eenige jaren woonde) in een klooster geplaatst is, en dat een vermogen van omstreeks 80,000 £, haar door haren vader nagelaten, en hetwelk volgens 's lands wet in Junij 1852, als wanneer zij meerderjarig zal worden, onder haar beheer zou moeten komen, thans, ingevolge de verordeningen van het bedoelde klooster, aan dit gesticht, of aan de Kerk van Rome, zal vervallen; — dat alle gemeenschap tusschen de genoemde minderjarige Augusta Talbot, met hem adressant en met hare overige familie-betrekkingen, door de bestuurders van het klooster verhinderd wordt. Hij verzocht daarom dat in de wet ook ten aanzien van zulke handelingen voorzien worde, en goederen van minderjarigen niet aan kloosters mogen vervallen, maar onder het beheer der Kroon komen, en die gestichten onder het toezigt van de Regering worden gesteld.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Maart.

Men heeft proeven genomen met kogels van stalen punten voorzien. In een karabijn geladen van een nieuw maaksel, doorboorden zij eene ijzeren plaat van een lijn dikte op 50 ellen afstands, zonder dat de punt zelfs stomp was geworden, terwijl gewone kogels de plaat niet konden doorboren, maar geheel plat nedervielen.

— De Ottomanische Regering zou, wegens het groot aantal in het Rijk aankomende vreemdelingen, besloten hebben, er geen meer toe te laten, wier papieren niet in orde zijn en geen middel van bestaan weten aan te wijzen.

SPANJE.

MADRID, 12 Maart.

Er zijn wederom moeijelijkheden gerezen tegen het aannemen van het Concordaat met Rome, zoodat dit vooreerst nog niet tot stand zal komen, en het vertrek van den Heer Riquelma naar Rome wederom is uitgesteld. De houding die de geestelijkheid hier en daar genomen heeft tegenover de burgerlijke overheid, bij gelegenheid der Vastenavond-vermaken, zou tot die vertraging hebben aanleiding gegeven, omdat door het Concordaat de magt der geestelijkheid nog zou vermeerderd worden.

ITALIE.

ROME, 3 Maart.

De veiligheid ten platten lande verbetert niet. De beruchte rooverkapitein Payatore is nog op vrije voeten; hij heeft in een ander opperhoofd, een' bondgenoot gekregen, welke beiden thans de onbeschaamdste rooverijen plegen. De tegen hen uitgezonden Pauselijke troepen hebben niet alleen niets uitgerigt, maar de grootste helft is verloopen en heeft zich bij de roovers gevoegd, die nog steeds bij de landlieden bijval en ondersteuning vinden. Er zijn nu Fransche troepen uitgerukt om het land van de roovers te zuiveren.

SAKSEN.

Op de conferentiën te Dresden, zijn, bij het ter sprake brengen van de Keur-Hessische aangelegenheden, woorden van verzoening gesproken en wenschen geuit om zoo spoedig mogelijk een einde te maken aan den treurigen toestand van dat ongelukkige land. Pruissen en Hannover moeten daaromtrent het initiatief genomen en gelijktijdig eene uitgestrekte amnestie hebben aangeraden. De Oostenrijksche Bondscommissaris, Graaf Leiningen, was in meer dan een opzigt niet met al de handelingen van Hassenphlug ingenomen.

Uit Weenen schreef men dat de reis van Vorst Schwarzenberg herwaarts voorloopig blijft uitgesteld.

CHINA.

Het dagblad *de Tijd* deelt een schrijven mede van daar, van den 17den Februarij 1850, van een zich in dat gewest ophoudend Landgenoot, waarin een droevig tafereel wordt gegeven van de rampen die daar gewoed hebben, en van den toestand der Katholieke zendelingen tot bekeering der Heidenen in China.

Hij meldt daarin dat in den zomer van 1849 het water, door de voortdurende geweldige regens, zoo hoog steeg, dat men over landen en wegen naar ja in de kerken voer, zoodat men verpligt was op hooge banken te zitten. De Seminaristen hebben het Seminarie te Wandan moeten verlaten, wegens den watersnood. Zij zijn tijdelijk naar Tauwès verplaatst, welk dorp hooger gelegen is. Zij waren daar gehuisvest in een Consoe d. i. het huis, in welks groote zaal de Christenen op Zon- en Feestdagen bijeenkomen tot het houden van hunne godsdienstoefeningen. In October keerden zij terug. Kleine woningen zijn in menigte weggespoeld, talrijke ziekten ontstonden, de nood der armen was groot, zoodat zij met geweld in de huizen doordrongen om levensmiddelen te bekomen. Den 14den Julij waren twee onzer bedienden met eene schuit met stroo en rijst, dat in een ander dorp gekocht was (voor omtrent 200 francs) ter voorziening in onze behoeften. Een half uur van ons huis verwijderd, werden zij aangevallen door eene troep arme heidenen, die hen bijna alles afnamen, en den volgenden dag kwamen zij ons in grooten getale bedreigen.

Den 2den October is ons getal met drie Paters van de Societeit van Jezus (uit Frankrijk) vermeerderd. Wij vernemen dat zij spoedig door nog andere zullen gevolgd worden, om met ons, ons werken te deelen.

Den Zaturdag voor het Kersfeest is broeder C. Hasse tot Priester gewijd. Hij is een van vijf broeders, uit Europa herwaarts gekomen, allen om zich te wijden aan de bekeering der Chinezen.

Op dit oogenblik heerscht overal armoede en de bitterste ellende; de koude is streng en de hongersnood erg. In de stad vindt men dagelijks dooden op de straat uitgestrekt. Het getal dooden bedraagt dagelijks ongeveer vier honderd. De lijken blijven onbegraven langs de straten liggen. De voorbijgangers slaan er even weinig acht op alsof het een dooden hond gold. De vermogenden zijn heidenen, zonder liefde, zonder medelijden. O hoe bedroevend is het niet zoo vele duizenden te zien, die den goeden God niet kennen en niet beminnen! In verhouding overigens tot het getal der zoodanigen is dat der Christenen gering, en daarenboven zijn zij meerendeels arm.

De Bisschop Maresca heeft een hospitaal tot stand gebragt. Pater Brouillon van de Societeit van Jezus, gaat dagelijks de stad rond, van een bediende vergezeld, om de zieken en ongelukkigen op te zoeken en naar het gasthuis te vervoeren. Men onderwijst hen tevens in de Christelijke leer. Na voldoende vorderingen worden zij gedoopt.

Bij ons te Tje-tsu-da of aan het Godshuis, — aldus noemt men ons huis, — en overal waar men eene kerk heeft — deelt men steeds aan eene menigte arme menschen aalmoezen of rijst of soep. Alsdan onderwijst men hen tevens, hun den waren God aankondigende, waarnaar zij dikwijls met verwondering luisteren, vooral wanneer men hun zegt, dat er maar één God is. Dan zijn zij zeer verwonderd, zij die zoovele Goden en Godinnen hebben! Die predikatien hebben schoone vruchten opgeleverd, gelijk gebleken is uit de bekeeringen die er op gevolgd zijn.

Eenige lieden te Shang-Hai hebben een hospitaal ingerigt voor arme kinderen, om die daar te kleeden en te voeden gedurende drie maanden, waarna zij tot hunne ouders terugkeeren. Dit huis was spoedig gevuld.

Omstreeks dezen tijd bragt men bij ons een arm knaapje van tien jaren, voorzien van een handschrift, waarin de vader verklaarde door groote armoede gedwongen te zijn dit kind weg te zenden; wanneer men de goedheid wilde hebben dit kind op te voeden, dan stond hij gaarne alle regten op dit kind af; men nam dit kind op, dit wordt nu onderwezen. Toen men zag, dat deze knaap zoo goed was ontvangen, stuurde men ons ook vele andere van twaalf tot vijftien jaren, altijd met eene verklaring dat de ouders al hunne regten afstonden. Wat de kleine kinderen betreft, wij ontvangen er van drie tot zes per dag, zoodat er vele in de omstreken geplaatst zijn in de huizen der Christenen. Het getal is grooter dan wij, menschelijkerwijs gesproken, kunnen verzorgen. Doch wat te doen? Neemt men ze niet op, moeten zij hoogstwaarschijnlijk omkomen. De ouders verkoopen hier vaak hunne kinderen of geven ze weg of vermoorden ze, door ze in een weinig stroo te pakken en te verdrinken. Wegens den heerschenden nood zijn derhalve op dit oogenblik de kinderen zeer goedkoop: één stuiver een kind; somtijds heeft men er twee of drie — geheel voor niets! Daar echter hun ongelukkige ouders zeer arm zijn, geeft men hun eene goede aalmoes, en spreekt men hun vermanend en onderwijzend toe. Dikwijls worden zij getroffen door hetgeen zij hooren, en bekeeren zij zich; velen blijven desniettemin heidenen. Een anderen dag kwam een Heiden ons zijn laatste kind brengen; van zijne andere kinderen had hij zich reeds ontdaan. Als de nood nog erger wordt, zeiden zijne buren, gaat hij ook zijne vrouw verkoopen, dat is hier zoo de gewoonte. Bij de Christenen vindt men hiervan geen spoor meer. Van de Priesters in de overige districten, hebben velen zulke hospitalen, waaraan scholen verbonden zijn. Men brengt er hun overal zoo vele kinderen, dat zij er in het huis geene plaats voor hebben. Die heeft er 50, gene 100, ja tot 260 toe. Indien men ze weigert, leggen de ouders ze voor de deur, wel wetende dat zij alsdan opgenomen worden. Het *Genootschap der Kindschheid van Jezus* levert daartoe vele bijdragen.

Pater C. Hassa die vroeger in de geneeskunde had gestudeerd en in het hospitaal ook in dit opzigt van veel nut was, is daar den 28sten April na een vijfjarig verblijf in den ouderdom van pas 29 jaren, als slagtoffer der liefde, tot beter leven overgegaan.

STADS BERIGT.

KENNISGEVING.

Tweede Zitting van den Militieraad, over het Kanton Leyden, N°. 16.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, geven bij dezen kennis aan de Lotelingen dezer Stad, behoorende tot de ligting van het jaar 1851, dat de Tweede Zitting van den Militieraad, voor deze Stad zal plaats

hebben, *op het Raadhuis alhier*, *op Maandag*, *Dingsdag en Woensdag* **24, 25** *en* **26** *Maart aanst.*, *des middags ten* **12** *ure*, met vermaning, om op die dagen en ure voor bovengemelden Raad te verschijnen, ten einde hunne vrijstelling op hunne ingediende reclames, of wegens personele ongeschiktheid, te vernemen, terwijl zij, bij gebreke hiervan, (al ware het dat het biljet tot oproeping van ieder derzelven in 't bijzonder, niet behoorlijk aan hen mogt zijn bezorgd) ingevolge art. 38 der wet, van den 27sten April 1820, zullen geacht worden geenerhande reden tot vrijstelling te hebben, en voor de dienst finaal worden gedesigneerd.

Aldus gedaan en gepubliceerd, bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad *Leyden*, op den 17den Maart 1851.

DU RIEU.

Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 17den Maart de Heer E. J. Huber, van Groningen, in de Regten, met *Theses*.

KERKNIEUWS.

MIDDELBURG, 11 Maart. De Kerkeraad der Hervormde gemeente alhier heeft uit het bekend gemaakt drietal Predikanten beroepen Ds. B. J. H. Taats, te Harderwijk.

— Z. M. heeft goedgekeurd het door den Kerkeraad der Hervormde gemeente te Sloten uitgebragt beroep op Ds. P. Engelen te Hoogvliet, door dien der Waalsche te Haarlem op den Candidaat C. Busken Huët, en door dien der Doopsgezinde te Kampen op Ds. J. Sybrandi in de Beemster.

— Z. M. heeft eervol emeritaat met pensioen verleend aan DD. C. W. Pape, te Heusden; B. Moorrees, te Wijk; H. Weyland, te Amsterdam; M. Jorissen, te IJsselstein; P. J. Landsknegt, te Wissekerke; G. J. Lette, te Nieuwerkerk in Duiveland; B. H. Habbema, te Oenkerk; G. G. Brugman, te Groede.

213de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

7de Trekking. Nos. 7186 en 7626 ieder een prijs van *f* 1,000.
8ste » Geene.

ADVERTENTIEN.

GROOT VOCAAL EN INSTRUMENTAAL CONCERT,

TE GEVEN DOOR

N. J. WETRENS, Jr.,

Op Woensdag 26 Maart 1851,

des Avonds ten *zeven* ure,

In de Stads-Gehoorzaal.

Waarop zich, behalve den Concertgever (Viool), zullen laten hooren, Mevrouw MONTAUBRY PREVOST en de Heer MONTAUBRY (Zang), beide van de Opera, benevens de Heeren DAHMEN (Hoorn), ZEILER (Fagot) en HÖSEL (Oboë), allen van *'s Hage*.

PROGRAMMA:

EERSTE AFDEELING.

No. 1. Ouverture van BEETHOVEN, (*Egmond*).
2. Duo uit de Opera: *Zampa*, van HEROLD, gezongen door den Heer MONTAUBRY en Mevr. MONTAUBRY PREVOST.
3. Fantaisie voor Hoorn, van KRAUSE, voorgedragen door den Heer DAHMEN.
4. Air uit de Opera: *Rigoletto*, van MONPOU, gezongen door den Heer MONTAUBRY.
5. Zesde Concert van DE BÉRIOT, voor Viool, uitgevoerd door den Concertgever.

TWEEDE AFDEELING.

No. 6. Ouverture van WEBER (*der Freyschütz*).
7. Concertante voor Oboë en Fagot (*Originaal*) van HEINZE, uitgevoerd door de Heeren HÖSEL en ZEILER.
8. Air (*Ne touchez pas à la Reine*), gezongen door Mevr. MONTAUBRY PREVOST.
9. *Souvenir de Haydn*, Fantaisie voor Viool van LEONARD, uitgevoerd door den Concertgever.
10. Romances, gezongen door Mevr. MONTAUBRY PREVOST.

TOEGANGKAARTEN zijn à *f* **1.00** te verkrijgen bij de Boekhandelaars SCHREUDER & VAN BAAK, en des Avonds aan de Zaal.

In het Kagchel-Magazijn van de Wed. D. SCHRETLEN & ZOON, op de Hoogewoerd, is gevestigd een **Dépôt van BRANDKASTEN** in Soorten, uit de Fabriek van den Heer TROUSSELOT, welke tegen Civile Prijzen zijn verkrijgbaar gesteld.

VERVOLG DER BOEKVERKOOPING,

Heden, namiddag ten 4 ure, bij C. C. VAN DER HOEK, te *Leyden*, zijnde het overige gedeelte der Fraaije Letteren, Mengelwerken en alle de werken over Taalkunde. Daarna de Atlassen en Kaarten, het Muziek en eene *Fraaije* DWARSFLUIT; de VARIA's waaronder eene ELECTRISEER-MACHINE met toebehooren, eene van Ingelegd O.-I. Hout SIMPLICIE-KAST; eene KAST met GALVANISCHE en ELECTRO-MAGNETISCHE TOESTELLEN; voorts het *uitmuntend* SCHILDERIJ van den beroemden **P. van der Werff**, waarbij nog gevoegd zijn 7 stuks SCHILDERIJEN op Paneel of Doek, van **Zagtleven, Zwaneveld, Victor** en andere; eene *Fraaije verzameling* PORTRETTEN, PLAATWERKEN, PLATEN en TEEKENINGEN, bij laatstgemelde zijn nog gevoegd drie stuks *zeer* ouden (*volgens opgaaf*) van **Rembrandt**.

Zaturdag morgen ten 10 ure en des namiddags ten 4 ure, twee kleine doch belangrijke verzamelingen BOEK- en PLAATWERKEN, over Godgeleerdheid, Oostersche Letteren, Regtsgeleerdheid, Geschiedenis, Aardrijkskunde en Reizen; Genees- Heel- en Verloskunde; Natuurlijke Historie; Dichtkunde, Fraaije Letteren, Mengelwerken en Taalkunde in verschillende formaten, benevens eenige bepaalde PLAATWERKEN.

Genezing van een zwerend been, door de Pillen en Zalf van Holloway.

De Heer JOHN OLIVE in Golon, te Port Philip, heeft in den Melbourne Morning Herald, onder dagteekening van den 22sten Junij 1849, het volgende doen bekend maken: Sedert drie jaren was ik lijdende aan een zwerend been, en de beste heel- en geneeskundige middelen in Melbourne en van Diemensland die ik gebruikte, bleven zonder goed gevolg, toen ik hoorde verhalen van de bewonderenswaardige genezingen door de *Pillen* van HOLLOWAY in deze landen. Ik besloot dus daarvan gebruik te maken, en mij stiptelijk gedragende naar de daarbij gegevene voorschriften, had ik het genoegen binnen weinig tijds mijn been genezen te zien. (Was get.) JOHN OLIVE.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.
Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DEN HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 19 Maart.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	57	57 3/16	57 1/8
Dito Certificaten	» 3 »	67 5/16	67 3/8	67 3/8
Dito dito	» 4 »	88 1/4	88 7/16	88 7/16
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	—	—	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	107 1/4	—	—
O. I. Leening	» 4 »	87 1/2	87 5/8	87 5/8
Dito Holl. Spoorweg	»	60	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½ »	99	—	—
Haarlemmermeer	» 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	104 7/8	—	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	—	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	—	—	—
Dito 1840	» 4 »	87	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	86 1/2	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	—	—	—
POLEN, Obligatiën	» 4 »	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250 *f*	—	—	—
Dito dito 1835	» 500 »	145 1/2	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5 pCt.	13 13/16	13 7/8	13 13/16
Dito dito Onbep. Stukken	» 5 »	13 1/4	—	—
Dito Obligatiën	» 3 »	38 1/2	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	33 5/8	33 11/16	33 5/8
Coupons Ardoins		8 13/16	8 15/16	8 7/8
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	—	—	—
Dito Metall.	» 5 »	69	69 3/8	—
Dito Nieuwe	» 5 »	76 13/16	77 3/8	77 5/16
Dito 1847	» 2½ »	37 3/8	—	—
BELGIE, Banc.	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	47 5/8	—	—
BRAZILIE, 1824 200 £	» 5 »	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 5 »	36 1/8	36 1/4	36 1/8
Dito dito	» 4 »	35 1/2	35 9/16	35 1/2
VENEZUELA,	» 3 »	31 3/8	31 1/2	—
MEXICO,	» 5 »	32 5/8	—	—
AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Napels Cert. bij L. en B., 5 pCt. 90.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.65 à 70.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.